

Nabożeństwa Wielkiego Piątku

Data publikacji: 3.04.2015 13:55

Wielki Piątek, dzień upamiętniający śmierć krzyżową Jezusa jest jedynym dniem w roku kiedy w Kościele rzymsko-katolickim nie jest odprawiana msza św. Natomiast w Kościele ewangelicko-augsburskim Wielki Piątek uważany jest za najważniejsze święto w kalendarzu liturgicznym- dzień ofiarnej śmierci Jezusa Chrystusa za nasze grzechy. Stąd też w Polsce chrześcijanom wiernym tradycji ewangelickiej ustawowo przysługuje tego dnia prawo zwolnienia od nauki lub pracy.

□

W świątyniach rzymsko-katolickich odprawiana jest w Wielki Piątek Liturgia Męki Pańskiej, która ma skłonić wiernych do rozważenia opisu pasyjnego, a następnie do adoracji Krzyża. Podkreślana podczas niej jest chwała odkupienia przez krzyż, a nie poniżenie przez mękę. Nabożeństwo rozpoczyna się w ciszy, a prowadzący je celebrans, podchodząc do ołtarza, pada na twarz i pogrąża się w modlitwie. Postawa ta, zwana prostracją, stanowić ma wyraz największego uniżenia się przed Bogiem, który oddał życie za nasze grzechy.

W liturgii słowa centralne miejsce zajmuje opis Męki Pańskiej według św. Jana, odczytywany w podobnie uroczysty sposób jak podczas Niedzieli Palmowej. Po homilii następuje modlitwa powszechna, a potem następuje kulminacja nabożeństwa — adoracja krzyża, znaku odkupienia. Krzyż, który został zasłonięty fioletową szatą w Niedzielę Palmową zostaje teraz uroczysto odsłonięty w trzech etapach i odbywa się procesja z krzyżem. Po obrzędzie przyjęcia Komunii Świętej (która była konsekrowana poprzedniego dnia, w Wielki Czwartek), Najświętszy Sakrament przenoszony procesjonalnie jest do Grobu Pańskiego, gdzie jest adorowany aż przez cały następny dzień. Tego dnia milczą kościelne dzwony i używane przez ministrantów dzwoneczki. Miast nich słychać rytmiczny stukot drewnianych kołatek.

Dzwony nie odzywają się w Wielki Piątek również i z wież kościołów ewangelickich, w których odprawiane jest specjalne nabożeństwo wielkopiątkowe zwane „nabożeństwem pod krzyżem”, gdyż właśnie wtedy Kościół jako wspólnota i każdy z wiernych osobiście staje przed Ukrzyżowanym, aby zrozumieć ogrom ludzkich win, ukorzyć się przed Niewinnym a wreszcie przyjąć wielkie miłosierdzie.

Krzyż tego dnia zasłonięty jest kirem, a nakrycia ołtarzowe również są w czerni. Podczas nabożeństwa czytana jest Historia Męki i Śmierci Pańskiej – często w zestawieniu z czterech ewangelii. Tekst bywa przeplatany wykonywanym przez chór śpiewem „Siedem słów Chrystusa z krzyża”. Po odczytaniu Pasji następuje chwila ciszy. Duchowny wzywa zbór do modlitwy: „W głębokiej czci i uwielbieniu klękamy w duchu pod krzyżem Golgoty i prosimy: zmiłuj się nad nami, Panie Jezu Chryste, i nad całym światem. Bądź nam łaskaw i miłosierny”. Po pieśni i kazaniu ksiądz odczytuje fragmenty „Ludu, mój Ludu, cóżem ci uczynił”, a zbór odpowiada kanonem „Święty Boże, Święty Mocny, Święty a Nieśmiertelny zmiłuj się nad nami”. Po spowiedzi powszechnej ma miejsce liturgia komunijna.

Koniec nabożeństwa, czy to katolickiego, czy ewangelickiego nie stanowi końca wielkopiątkowej zadumy, która jest obecna w refleksji i osobistej modlitwie, że Chrystus cierpiał za nasze winy i umarł dla naszego zbawienia.

(ÿ)